

1. *Polycarpon tetraphyllum* (L.) L.

Stosemä štvorlisté

Polycarpon tetraphyllum (L.) L. Syst. Natur. ed. 10, p. 881, 1759.

Bas.: *Mollugo tetraphylla* L. Sp. Pl. ed. 1, p. 89, 1753.

Syn.: *Alsine polycarpa* Crantz 1766.

U nás len

subsp. *tetraphyllum*

Stosemä štvorlisté pravé

Ic.: Tab. 5, fig. 1, p. 101

Jednoročná, jednodomá, nedrevnatejúca, drobná, (3–)5–10(–15) cm vysoká bylina. Z tenkého koreňa vyrastá 1 alebo niekoľko vystúpavých až priamych, zriedka poliehavých bylí. Byľ spravidla od bázy rozkonárená, zriedka jednoduchá, ± oblá, po celej dĺžke rebernatá (rebrá tvorené nízkymi osobitnými alebo do súvislého hrebeňa spojenými papilkami). Listy v zdanlivých 4(–6)-početných praslenoch [2 páry listov väčšie a 2(–4) menšie], len najvrchnejšie a najspodnejšie protistočné, zriedkavo všetky listy v praslenoch, úzko obrátene vajcovité až elipsovité, na báze postupne zúžené do krátkej stopky, celistvookrajové, na okraji s nízkymi a širokými papilkami, ktoré na niektorých miestach splývajú do ± súvislého úzkeho bieleho lemu, na vrchole tupo končisté až zaokrúhlené, 6–20×3–8 mm veľké, zelené, bez fialového sfarbenia, na ploche drobno hrboľaté, s 2 voľnými prílistkami. Prílistky blanité, ± kopijovité, celistvookrajové alebo riedko nepravidelne zubkaté, na vrchole ostro až dlho končisté, 1–2 mm dlhé, belavé. Súkvetie zväčša už od dolnej polovice byle veľmi bohato rozkonárená vrcholová vidlica. V mieste rozkonárovania súkvetia 2 blanité listene rovnakého tvaru ako prílistky. Podkališné listence chýbajú. Kvety obojpohlavné, krátko stopkaté, vzpriamené, veľmi drobné (s priemerom 1–2 mm). Kalich 5-početný; kališné lístky kopijovité, kýlnaté, s 0,1–0,3 mm širokým blanitým lemom (zaberajúcim 1/8–1/4 celkovej šírky kališného lístka), na kýle papilkaté až so súvislým belavým lemom, na vrchole výrazne kapučňovité a krátko hrotité (hrot tvorený hyalinnou papilkou), spočiatku drobné (ca 1 mm dlhé), tesne k sebe približené (kvety kleistogamické), po odkvitnutí sa postupne predlžujú (v čase zrelosti tobolky 1,5–2 mm dlhé) a mierne roztvárajú (po puknutí tobolky ± zvončekovito roztvorené). Koruna 5-početná, lupienky drobné (zakryté kališnými lístkami), podlhovasté, na vrchole mierne vykrojené, ca 1 mm dlhé, biele. Tyčinky (1–)3–5, nitky na báze ± zrasťené. Semenník 1-puzdrový, vrchný. Čnelka 1, krátka, na vrchole 3-laločná. Tobolka vajcovitá, 1–1,5 mm dlhá (až do puknutia ± zakrytá kališnými lístkami), spravidla